

Divadelní fakulta AMU

Katedra činoherního divadla

Akademický rok 2017/2018

Posudek školitele

Diplomantka: BcA. Barbora Hančilová

Školitel: prof. MgA. Jan Vedral, PhD.

Název práce: Od interpretace k autorství

Barbora Hančilová se svou magisterskou diplomovou prací představuje jako výrazně autorsky orientovaná dramaturgická osobnost, která prokazuje solidní teoretické oborové zázemí, dobrý a aktivní přehled současné dramatické produkce a schopnost inspirující dramaturgické interpretace dramatického textu.

Během svého studia dramaturgie diplomantka prošla celou řadou úkolů a získala často velmi rozporuplné zkušenosti, které reflektuje nejen v diplomové práci, ale i ve své autorské a dramaturgické tvorbě. Oceňuji, že i když propadala tu i tam různým zaujetím pro některé konkrétní teoretické i scénické přístupy (a bez tohoto zaujetí se dramaturgická práce ani pořádně dělat nedá), přesto si dokázala od řady módních a ideologizujících přístupů, praktikovaných v dnešním divadle a ještě více v přemýšlení a psaní o něm, zjednat postupně kritický odstup. Bez tohoto odstupu totiž zase není možné, aby dramaturgie plnila v procesu vzniku inscenace svou funkci „strůjce dialogu“, který se dokáže na věc podívat i z druhé strany a ono zmíněné zaujetí tvůrců nepromění v nebezpečné sebeutvrzování se. Její magisterská práce, která je skutečně spíše dramaturgickou, než teoretizující a scientisticky teatrologickou úvahou, tak zkoumá dramaturgické problémy dnešního psaní pro divadlo (což mi připadá jako vhodnější pojmenování toho, co často bývá příliš optimisticky nazýváno dramatikou) a nestaví se jako apologet na stranu jednoho možného přístupu a pojetí. Protože mezi různými tématy, s nimiž se v kapitolách teoretizující části práce Hančilová vypořádává, je i divák, rád konstatuji, že stojí také na straně diváka.

Klíčovým slovem, sjednocujícím jednotlivé kapitoly práce, je příběh, jeho vyprávění a předvádění. Rezinace na příběh a jeho absence v některých konceptech postmoderního divadelního uvažování, různé způsoby a projevy delegitimizace příběhu jako nositele smyslu díla, oscilace mezi předváděním a narací, mezi diegezí a mimezí jako napodobením jednání, a oproti tomu různé remakování, adaptování, nastavování a recyklování příběhů v seriálových produkcích. To vše ve vztahu k současné scéně, na níž převažuje typ režie, kterou diplomantka cudně označuje Císařovým starším pojmem „metakreativní“. S potěšením čtu, že diplomantka svůj exkurs do problematiky, kde jejími průvodci byli vedle divadelních teoretiků a teoretizujících divadelníků i někteří současní sociologové a kde bloudila mezi Skylou narativity a Charybdou postdramatického divadla, nakonec přesvědčivě uzavírá touhou po velkém dramatickém příběhu, kterých je v současné textové nadprodukci naprostý nedostatek.

Hančilová dramaturgovala řadu školních prací a třetím rokem už také samostatně dramaturgicky působí v Divadle na Vinohradech. Její zkušenost s různými texty a úskalími jejich interpretace, jakož i zkušenost s různými režijními osobnostmi a jejich často osobitými přístupy k práci s textem a spolupráci s dramaturgem, je v částečně reflektována v příslušných kapitolách práce. Interpretace přerůstá někdy v dramaturgické práci – často z pragmatických důvodů – k nutnosti adaptace. I zde se diplomantka osvědčila, reflektuje svůj podíl na diskovně inscenaci Téměř

tři sestry. Nezreflektována v diplomové práci je její snaha o dramaturgizaci, již byla nepříliš šťastně završená klauzura podle Dostojevského Uražených a ponížených. Hančilová se naopak poměrně podrobně zabývá zkušeností z vlastní autorské práce na textu Malé závislosti, inscenovaném pod názvem Kamarádi A. Svozilem v Disku, a prací na dvou textech, které by měly být uvedeny v této sezoně ve studiích Švandova a Vinohradského divadla.

Vidíme tedy, jak se s příběhem a jeho smyslem diplomantka vyrovnává jako dramaturgyně, adaptátorka i autorka.

V práci je rovněž reflektován studentčin semestrální erasmovský pobyt na britské divadelní škole, toho, mimo jiné, Hančilová využila například ke studiu nové teoretické knihy „tvůrce teatrologických pojmů a manter“ A. Sierze a ke konzultaci s ním. Díky tomu, konečně, dokáže diplomantka věcně vysvětlit, co znamená tolik nadužívané sousloví „new writing“. No prostě současná v zásadě realistická hra zabývající se současnými tématy, zejména pak těmi, které jsou součástí postmarxistického ideového diskursu. Po několika apologetikách tohoto tekutého pojmu, s nimiž jsme se mohli setkávat v různých diplomových pracích, konečně úlevné a věcné pojetí. Hančilová si je navíc zřetelně vědoma, že ona na první pohled sympatická společenská angažovanost tohoto „nového psaní“ vede často k tomu, že místo témat se díla zabývají jen problémy, a to dokonce takovými, které jako problém vnímá jen velmi omezený okruh názorově spřízněného publika, označovaného dnes v souvislosti s komunikací prostřednictvím nových médií jako „sociální bublina“. Bubliny nejsou zpravidla příliš trvanlivé a problémy odezní, protože jsou buď vyřešeny, nebo byly uměle vymyšleny, proto, jak si diplomantka všímá, nemají tyto texty ve velké většině, a to i přes jistou řemeslnickou dovednost, větší dramaturgickou trvanlivost a užitnou hodnotu.

Limitem práce je jistá její pragmatičnost, a to nejen ona chvályhodná dramaturgická, ale také badatelská – řada problémů, jimiž se diplomantka v práci zabývá, jako by přímo volala pro ještě důkladnějším probádání a někdy i zdrojování. To by však už byl spíše úkol pro disertační výzkum, který by dalece přesáhl rámec teoretizující dramaturgie.

Za absolventské umělecké výkony považujeme autorství textu hry Malé závislosti (Kamarádi), adaptaci a dramaturgii Čechovových Téměř tří sester a dramaturgii Brechtova Dobrého člověka ze Sečuanu.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Petrovicích u Sedlčan 29. 8. 2018

Prof. MgA. Jan Vedral, PhD.